

Lisa
Orissaare Vallavolikogu 15.10.2015.a
määruse nr 33 juurde

ORISSAARE VALLA EELARVESTRAATEEGIA
2016-2019

Orissaares 2015

SISUKORD

SISUKORD	2
1. Sissejuhatus.....	3
2. Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos	3
2.1. Eesti.....	3
2.2. Orissaare vald.....	4
3.Tulubaasi ülevaade ja prognoos.....	5
3.1.Tulumaks.....	5
3.2.Tasandusfond ja toetusfond.....	6
4.Põhitegevuse kulude prognoos	6
5.Investeeringute kavandamine	8
6.Kohustuste planeerimine (koos sõltuvate üksuste kohustustega)	9
7.Sõltuvate üksuste finantstegevuse prognoos.....	10
8.Finantstdistsipliin.....	12
9.Tundlikkusanalüüs	166
10.Kokkuvõte.....	22

1. Sissejuhatus

Orissaare valla eelarvestrateegia käsitleb Orissaare valla ja sõltuvate üksuste 2015-2019.aasta tegevustulusid, tegevuskulusid, investeeringuid ja finantseerimistegevust. Eelarvestrateegia annab ülevaate omavalitsuse, sõltuvate üksuste ja omavalitsuse kui arvestusüksuse finantsseisundist ning võimekusest olemasolevaid kohustusi teenindada. Eelarvestrateegia kirjeldab omavalitsuse ja sõltuvate üksuste finantsolukorda, prognoosib rahavoogude kujunemist eelseisvatel eelarveaastatel. Orissaare valla eelarvestrateegia on koostatud Orissaare valla ja tema konsolideerimisgruppi kuuluva sõltuva üksuse SA Orissaare Spordihoone kohta.

2. Sotsiaalmajandusliku keskkonna analüüs ja prognoos

2.1. Eesti

Rahandusministeeriumi 2015.aasta suvise majandusprognoosi kohaselt Eesti sisemajanduse koguprodukt kasvab 2015. aastal 1,7% ja 2016. aastal 2,6%. Aastaks 2017 oodatakse 3,4% kasvu. Rahandusministeerium on selle aasta majanduskasvu prognoosi võrreldes kevadise prognoosiga alandanud, mille põhjuseks on Eesti jaoks oluliste kaubanduspartnerite – Soome ja Venemaa – oodatust kehvemad majandusarengud. Järgnevate aastate majanduskasvu prognoosid ei ole võrreldes kevadise prognoosiga muutunud. Peamiseks majanduse kasvuedajaks jääb sisenõudlus, mis käesoleval aastal tugineb peamiselt eratarbimisel, kuid leiab järgmistel aastatel tuge investeeringute taastumisest. Aastatel 2018-2019 peaks Eesti majandus kasvama keskmiselt 3% aastas. Sisenõudluse kasvu toetab 2015.a aastal peamiselt eratarbimine. Töötajate palgatulu kasv jääb sellel aastal eelmise aastaga võrreldes mõnevõrra aeglasemaks, kuna keskmise palga kasvutempo aeglustub, kuid tööga hõivatute arvu kasv jätkub.

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Investeeringute maht eelmisel aastal vähenes ja kasv ei taastu ka sel aastal. Aasta kokkuvõttes võib oodata kaupade ja teenuste ekspordi 0,5%st langust. Välisnõudlus hakkab paranema 2016.aastal.

Madalate energiahindade tõttu langevad tarbijahinnad 2015.aastal 0,3%. Inflatsiooni kergitavad sel aastal riigipoolsed meetmed aasta alguse alkoholiaktsiisi tõstmise tulemusena. 2016.aastal kiireneb inflatsioon 2,0%ni välistegurite negatiivse mõju taandumise, lisanduvate aktsiisitõusude ning sisemaiste tegurite järk- järgulise tugevnemise tulemusena. Mootorikütuse ja elektri hinnalangus taandub, samas gaasi ja soojuste odavnemine kodutarbijatele jätkub.

Tööturu olukord muutub üha pingelisemaks ning töötuse kiire vähenemine koos tööealise rahvastiku kahanemisega on juba mõnda aega hoidnud üleval palgasurveid. Tööjõus osalemise ning hõive määrad on saavutamas oma ajaloolist maksimumi, mistõttu on hõive edasise kasvu väljavaated tagasihoidlikud. 2015.aasta kokkuvõttes hõive siiski kasvab, kuid osaliselt on see efekt põhjustatud töötajate registreerimiskohustuse sisseviimisest eelmise aasta juulist.

Allikas: Rahandusministeeriumi 2015.aasta suvine majandusprognos.

2.2. Orissaare vald

Orissaare valla majanduselu on olnud viimastel aastatel stabiilne. Majanduslanguse periood on asendunud stabiilsema majanduskeskkonnaga, mis ei anna küll suurt lisandväärtust, kuid ei lase ka langeda madalseisu. Orissaare vallas on head võimalused majanduse elavdamiseks, kuid problemaatiliseks teeb olukorra madal sisenõudlus saarel ning kõrged transpordihinnad, mis omakorda soodustavad kaubatootmise ja teenuste väljaviimist saartelt.

Mitu Orissaare valla tootmisettevõtet on laiendanud oma tegevust tootmispindade laiendamise ja tootmishoonete juurdeehituse abil.

Kõige olulisemad ettevõtluspiirkonnad Orissaare vallas on Orissaare alevik ja Saikla küla, kuhu on paigutatunud enamik valla ettevõtlusest.

Orissaare valla põhitegevuse tulude maht oli 2014. aastal 2001884 € mis suurenes võrreldes 2013 aastaga 148293 € võrra. Põhitegevuse kulude maht oli 2014. aastal 1754379 € suurenes 2013 aasta võrdluses 66154 €. Investeeringutegevuse kulude maht 2014 a. oli 336042 €.

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Järgnevatel aastatel on Orissaare valla tegevustes järgmised prioriteedid:

1. Olemasolevate teenuste mahu säilitamine – tagada vahendite olemasolu teenuste osutamiseks elanikkonnale vähemalt 2014. aasta mahus.
2. Täiendavate toetusvahendite kaasamine tegevuste ja investeeringute finantseerimiseks, leida vahendeid vajalikuks omaosaluseks.

3.Tulubaasi ülevaade ja prognoos

3.1.Tulumaks

Vallaeelarve põhiline tulu on üksikisiku tulumaks. 2015.aastal moodustab üksikisiku tulumaks 51,6% põhitegevuse tuludest. Orissaare valla eelarvestrateegias on üksikisiku tulumaksu prognoosimisel lähtutud tabelis 1 toodud näitajatest.

Tabel 1.Tulumaksu prognoos (eurodes)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Maksumaksjate arv	802	820	818	814	810	805
Maksumaksjate arvu muutus	-1,0%	2,2%	-0,3%	-0,4%	-0,5%	-0,6%
Väljamaksed füüsilistele isikutele	8470310	9258957	9536724	9822828	10068397	10320103
Sissetulek inimese kohta kuus	880	941	972	1006	1036	1068
Sissetuleku kasv	10,2	6,9	3,2	3,5	3,0	3,1
Sissetuleku kasv Eestis kokku	5,7	4,6	3,0	3,2	3,5	3,7
Tulumaksu laekumine	982556	1074039	1106260	1139448	1167934	1197132
Tulumaksu laekumise kasv	6,4%	9,3%	3,0%	3,0%	2,5%	2,5%
Tulumaksu laekumise ja	11,6%	11,6%	11,6%	11,6%	11,6%	11,6%

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

sissetulekute suhe						
--------------------	--	--	--	--	--	--

Tulumaksu laekumise kasvuks on kavandatud 2015.aastal 9,3%, 2016.aastal 3,0%, 2017.aastal 3,0%, 2018.aastal 2,5% ja 2019.aastal 2,5%. Tulumaksu laekumine kasvab keskmise palga kasvu tõttu. Rahandusministeerium prognoosib 2015.aasta kokkuvõttes 4,6% palgakasvu, 2016.aastaks 3,0% palgakasvu. Orissaare vallas kujuneb 2015.aastal palgakasvuks 6,9%, 2016.aasta prognoos on 3,2% kasv, järgnevatel aastatel 3,0- 3,5%.

3.2.Tasandusfond ja toetusfond

Tasandus- ja toetusfondi vahendid moodustavad Orissaare valla põhitegevuse tuludest 2015.aastal 27,8%.

Tasandusfondi vahendid jaotatakse kohalikule omavalitsusele Rahandusministeeriumi poolt välja töötatud valemi alusel, mis võtab arvesse kohaliku omavalitsuse arvestusliku keskmise tegevuskulu, kohaliku omavalitsusüksuse arvestuslikud tulud, rahvastiku arvu vanuserühmade lõikes ja muud näitajad. Eelarvestrateegia perioodil on tasandusfondi suurus arvestatud 1,0- 2,0% vähenemisega, kuna tulumaksu laekumine suureneb.

Toetusfondi vahendid on ette nähtud kohaliku omavalitsuse üksustele hariduskulude toetuseks, toimetulekutoetuste maksmiseks, sotsiaaltoetuste ja –teenuste osutamise toetuseks, sündide ja surmade registreerimise kulude hüvitamiseks, täiendavaks toetuseks saarvaldadele ja saarelise osaga valdadele. Eelarvestrateegia perioodi kõikide aastate toetusfondi summaks on arvestatud 2015.aasta summa, kuna riigi poolt eraldatavat summat ei ole võimalik ette prognoosida.

4.Põhitegevuse kulude prognoos

Orissaare valla põhitegevuse kulude maht 2015.aastal on prognoosi järgi on 1881673 eurot. Põhitegevuse kulude maht tõuseb 2019.aastaks 1907744 euroni ehk 1,4%.

Eelarvestrateegiasse on arvestatud 2016.aasta palgafondi suurendamiseks 30 tuhat eurot. Eelarvestrateegia koostamise hetkel ei ole teada 2016.aasta miinimumpalk. Seetõttu on vaja eelarve koostamise käigus palgafond ümber arvestada ja võimalik, et on vaja teistelt kuluridadelt palgatõusuks lisasumma leida. Õpetajate palk tõuseb vastavalt riigi poolt eraldatavale toetusfondi hariduskulude toetuse kasvule, mis ei ole samuti eelarvestrateegia koostamise hetkeks veel teada.

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Majandamiskulude taset ei ole võimalik järgnevatel aastatel võrreldes 2015.aastaga tõsta. Võimalike hinnatõusude katteks tuleb raha leida eelarvesiseselt.

2016.aasta majanduskuludeks on prognoositud 589371 eurot.

Järgnevas tabelis on toodud põhitegevuse kulude prognoos tegevusalade viisi, tabeli allosas põhitegevuse kulud vallas kokku kululiikide viisi.

Tabel 2. Põhitegevuse kulude prognoos tegevusalade lõikes 2015-2019 (eurodes)

Põhitegevuse kulud valdkonniti	Täitmine 2014	KOV eelarve 2015	KOV eelarve 2016	KOV eelarve 2017	KOV eelarve 2018	KOV eelarve 2019
01 Üldised valitsussektori teenused	142 352	134 900	159 900	160 090	160 090	160 090
02 Riigikaitse	0	0	0	0	0	0
03 Avalik kord ja julgeolek	2 487	6 003	5 618	5 624	5 624	5 624
04 Majandus	59 907	100 499	120 499	120 619	120 619	120 619
05 Keskkonnakaitse	8 347	4 900	4 900	4 905	4 905	4 905
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	78 320	74 468	95 852	95 948	95 948	95 948
07 Tervishoid	0	0	0	0	0	0
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	384 330	345 501	332 436	332 768	332 768	332 768
09 Haridus	991 318	1 104 304	1 074 343	1 075 421	1 075 421	1 075 421
10 Sotsiaalne kaitse	87 317	111 098	112 256	112 369	112 369	112 369
KOKKU PÕHITEGEVUSE KULUD	1 754 378	1 881 673	1 905 804	1 907 744	1 907 744	1 907 744
sh. antavad toetused tegevuskuludeks	118 745	140 044	138 015	140 000	140 000	140 000
Muud tegevuskulud	1 635 633	1 741 629	1 767 789	1 767 744	1 767 744	1 767 744
sh. personalikulud	1 066 601	1 132 808	1 173 373	1 173 373	1 173 373	1 173 373
sh. majandamiskulud	565 469	603 776	589 371	589 371	589 371	589 371
sh. muud kulud	3 564	5 045	5 045	5 000	5 000	5 000

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

5. Investeeringute kavandamine

Tabel 3. Orissaare valla investeeringuprojektid 2015-2019 (eurodes)

Investeeringuprojektid	2015	2016	2017	2018	2019
1.Orissaare Gümnaasiumi rekonstrueerimine	1903399	0	0	0	0
<i>sh toetuste arvelt (KOIT)</i>	861432	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1041967	0	0	0	0
2. Orissaare Lasteaia ventilatsioonisüsteemi rekonstrueerimine	39456	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvel</i>	36956	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	2500	0	0	0	0
3.Orissaare Kultuurimaja rek.	8401	0	0	0	0
<i>sh toetuse arvelt</i>	3196	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5205	0	0	0	0
Eelpool nimetamata muud projektid kokku	0	31729	9000	28000	40000
<i>sh toetuse arvelt</i>	0	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	0	31729	9000	28000	40000
KÕIK KOKKU	1 951 256	31 729	9 000	28 000	40 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	901 584	0	0	0	0
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 049 672	31 729	9 000	28 000	40 000

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Tabeli esimeses veerus on toodud 2015.aasta investeerimistegevuse eeldatava täitmise andmed. 2015.aasta kõige suurem projekt on Orissaare gümnaasiumihoone rekonstrueerimine, mille kogumaksumus on 1903399 eurot, sh. Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetus 861432 eurot. 2015.aastal rekonstrueeritakse ka Orissaare lasteaia ventilatsioonisüsteem ja aasta algul lõpetati Orissaare Kultuurimaja tuleohutuks muutmise ja ruumide kaasajastamise projekt. Lasteaia ja kultuurimaja rekonstrueerimine toimus samuti Ettevõtluse Arendamise Sihtasutuse toetuste abil. 2016 kuni 2019 investeeringute omaosalused on tabelis kajastatud aastate kaupa ühe summana. Objektid täpsustatakse eelarve koostamise käigus. Tulude parema laekumise ja kulude kokkuhoiu korral on võimalik neid summasid suurendada ja Orissaare valla arengukavas planeeritud investeeringuid ellu viia.

6.Kohustuste planeerimine (koos sõltuvate üksuste kohustustega)

Tabel 4. Orissaare valla ja sõltuvate üksuste laenukohustused 31.12.2015 (eurodes)

Pangalaenud	2016	2017	2018	2019	Üle 5 aasta	Kokku
Danske Pank leping KL-290905 OR (spordihoone ehituseks)	85207	86063	86927	87801	66332	412330
Danske Pank leping KL-250515 OR (OG rekonstrueerimine, Muhu Hooldekeskuse laenu refin.)	27600	27600	28200	28800	574000	686200
Danske Pank – leping sõlmimata, võitnud laenuhanke OG II etapi rek. finantseerimiseks	4500	7800	7800	7800	172100	200000
Orissaare Vallavalitsuse laenukohustused kokku	117307	121463	122927	124401	812432	1298530

Orissaare valla arvestusüksuse laenukoormus oli 2014.aasta lõpu seisuga 569948 eurot. Laenuvõtjaks on Orissaare Vallavalitsus, sõltuvatel üksustel laene ei ole.

2015.aasta eelarves on ette nähtud laenukoormuse suurendamine 900000 euro võrra, sh. Orissaare Gümnaasiumi rekonstrueerimise omaosaluse katteks 834353 € ja Danske Pangast Muhu Hooldekeskuse ehituseks võetud laenu refinantseerimiseks 65647 €. 2015.aastal makstakse kokku laene tagasi 171418 €. 31.12.2015 seisuga jääb laenukoormuseks 1298530 eurot.

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Lepingute intressimäärad jäävad vahemikku 0,69% - 0,85%.

Prognooside kohaselt jääb laenukoormus kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega lubatud piiridesse (vt. tabel 6 ja 7). 2015.aasta lõpuks on netovõlakoormus 60%, mis on lubatud ülempiir. See tähendab, et 2015.aasta lõpuks tuleb teha pingutusi, et mitte lubatud piiri ületada: kontrollida tulude laekumist ja otsida kulude kokkuhoiukohti.

7.Sõltuvate üksuste finantstegevuse prognoos

Tabel 5. Orissaare valla sõltuvate üksuste finantstegevuse prognoos (eurodes)

Sõltuv üksus 1 Orissaare Spordihoone SA	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku (+)	105 483	105 500	106 000	106 700	107 000	107 500
sh saadud tulud kohalikul omavalitsuselt	59 294	59 300	59 300	59 300	59 300	59 300
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	0	0	0	0	0	0
sh saadud tulud muudelt arvestusüksusesse kuuluvatelt üksustelt	0	0	0	0	0	0
Põhitegevuse kulud kokku (+)	86 561	86 600	87 000	87 500	88 000	88 500
sh tehingud kohaliku omavalitsuse üksusega	406	400	400	400	400	400
sh tehingud muude arvestusüksusesse kuuluvate üksustega	0	0	0	0	0	0
<i>sh alates 2012 katkestamatud</i>	0	0	0	0	0	0

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

<i>kasutusrendimaksud (arvestusüksusesse mitte kuuluvatele üksustele)</i>						
Põhitegevustulem	18 922	18 900	19 000	19 200	19 000	19 000
Investeermistegevus kokku (+/-)	-12 899	-13 000	-20 000	-25 000	-25 000	-20 000
Eelarve tulem	6 023	5 900	-1 000	-5 800	-6 000	-1 000
Finantseerimistegevus (-/+)	0	0	0	0	0	0
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	7 821	5 900	-1 000	-5 800	-6 000	-1 000
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	1 798	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	13 224	19 124	18 124	12 324	6 324	5 324
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	0	0	0	0	0	0
sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)	0	0	0	0	0	0
sh võlakohustused (arvestusüksuse sisene)	0	0	0	0	0	0
sh muud võlakohustused, mis kajastuvad ka KOV bilansis	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus	0	0	0	0	0	0

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

(eurodes)						
Netovõlakoomus (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

8.Finantsdistsipliin

Tabel 6. Orissaare valla eelarvestrateegia 2016-2019 (KOV näitajad eurodes)

Orissaare Vallavalitsus	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	2 001 884	2 100 064	2 014 207	2 046 946	2 078 432	2 110 630
Maksutulud	1 045 442	1 133 639	1 165 860	1 199 048	1 227 534	1 256 732
sh tulumaks	982 556	1 074 039	1 106 260	1 139 448	1 167 934	1 197 132
sh maamaks	62 886	59 600	59 600	59 600	59 600	59 600
sh muud maksutulud	0	0				
Tulud kaupade ja teenuste müügist	292 035	266 319	233 449	235 000	240 000	245 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	608 751	665 906	580 698	578 698	576 698	574 698
sh tasandusfond (lg 1)	104 194	95 709	94 000	92 000	90 000	88 000
sh toetusfond (lg 2)	372 221	470 990	470 990	470 990	470 990	470 990
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	132 336	99 207	15 708	15 708	15 708	15 708
Muud tegevustulud	55 656	34 200	34 200	34 200	34 200	34 200
Põhitegevuse kulud kokku	1 754 378	1 881 673	1 905 804	1 907 744	1 907 744	1 907 744
Antavad toetused tegevuskuludeks	118 745	140 044	138 015	140 000	140 000	140 000
Muud tegevuskulud	1 635 633	1 741 629	1 767 789	1 767 744	1 767 744	1 767 744
sh personalikulud	1 066 601	1 132 808	1 173 373	1 173 373	1 173 373	1 173 373
sh majandamiskulud	565 469	603 776	589 371	589 371	589 371	589 371

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	6 925	6 925	6 925	4 713	4 134	0
sh muud kulud	3 564	5 045	5 045	5 000	5 000	5 000
Põhitegevuse tulem	247 505	218 391	108 403	139 202	170 688	202 886
Investeeringustegevus kokku	-189 621	-1 007 320	-41 196	-17 677	-35 904	-47 000
Põhivara müük (+)	1 250	50 490				
Põhivara soetus (-)	-257 636	-1 951 256	-31 729	-9 000	-28 000	-40 000
<i>sh projektide omaosalus</i>		-1 049 672	-31 729	-9 000	-28 000	-40 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	144 992	901 584	0	0	0	0
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-71 973	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	180	200	200	200	200	200
Finantskulud (-)	-6 433	-8 338	-9 667	-8 877	-8 104	-7 200
Eelarve tulem	57 884	-788 929	67 207	121 525	134 784	155 886
Finantseerimistegevus	-104 173	728 582	-117 307	-121 463	-122 927	-124 401
Kohustuste võtmine (+)	0	900 000				
Kohustuste tasumine (-)	-104 173	-171 418	-117 307	-121 463	-122 927	-124 401
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-46 289	-60 347	-50 100	62	11 857	31 485

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+suurenemine /- vähenemine)	0	0				
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	114 282	53 935	3 835	3 897	15 754	47 239
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432
sh kohustused, mis ei kajastu finants. tegevuses	22 697	15 772	8 847	4 134	0	0
sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	478 363	1 260 367	1 186 235	1 059 997	921 079	765 193
Netovõlakoormus (%)	23,9%	60,0%	58,9%	51,8%	44,3%	36,3%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	1 526 582	1 351 896	1 208 524	1 228 168	1 247 059	1 266 378
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)		64,4%	60,0%	60,0%	60,0%	60,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)		91 529	22 290	168 171	325 981	501 185
E/a kontroll (tasakaal)	0	0	0	0	0	0

Põhitegevuse tulude muutus	-	5%	-4%	2%	2%	2%
Põhitegevuse kulude muutus	-	7%	1%	0%	0%	0%
Omafinantseerimise võimekuse näitaja	1,14	1,12	1,06	1,07	1,09	1,11

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Tabel 7. Orissaare valla arvestusüksuse eelarvestrateegia 2016 – 2019 (arvestusüksuse näitajad eurodes)

Arvestusüksus (nimi)	2014 täitmine	2015 eeldatav täitmine	2016 eelarve	2017 eelarve	2018 eelarve	2019 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	2 047 667	2 145 864	2 060 507	2 093 946	2 125 732	2 158 430
Põhitegevuse kulud kokku	1 781 239	1 908 573	1 933 104	1 935 544	1 936 044	1 936 544
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>	6 925	6 925	6 925	4 713	4 134	0
Põhitegevustulem	266 427	237 291	127 403	158 402	189 688	221 886
Investeeringustegevus kokku	-202 520	-1 020 320	-61 196	-42 677	-60 904	-67 000
Eelarve tulem	63 907	-783 029	66 207	115 725	128 784	154 886
Finantseerimistegevus	-104 173	728 582	-117 307	-121 463	-122 927	-124 401
Likviidsete varade muutus (+suurenemine, -vähenemine)	-38 468	-54 447	-51 100	-5 738	5 857	30 485
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (tekkepõhise e/a korral) (+/-)	1 798	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	127 506	73 059	21 959	16 221	22 078	52 563
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432
<i>sh sildfinantseering (arvestusüksuse väline)</i>	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	465 139	1 241 243	1 168 111	1 047 673	914 755	759 869
Netovõlakoormus (%)	22,7%	57,8%	56,7%	50,0%	43,0%	35,2%
Netovõlakoormuse	1 640 114	1 465 296	1 236 304	1 256 368	1 275 439	1 331 316

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

ülemäär (eurodes)							
Netovõlakoormuse ülemäär (%)	80,1%	68,3%	60,0%	60,0%	60,0%	61,7%	
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	1 174 975	224 053	68 194	208 695	360 685	571 447	

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadusega on kehtestatud finantsdistsipliini tagamise meetmed. Need on:

Kinnipidamine kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse

1.Põhitegevuse tulemi lubatavast väärtusest – peab olema aruandeaasta lõpu seisuga null või positiivne.

2.Netovõlakoormuse ülemäärast.

Tabelis nr.6 ja 7 on välja toodud Orissaare valla ja Orissaare valla arvestusüksuse kõik näitajad, mille alusel on võimalik jälgida 2014.eelarve täitmist ja 2015. – 2019.aasta eelarvete prognoosi ning finantsdistsipliini tagamise meetmete täitmist.

1.Põhitegevuse tulem on nii Orissaare vallavalitsuses kui Orissaare valla arvestusüksuses kõikidel eelarvestrateegia aastatel positiivne.

2.Netovõlakoormuse nõuded on täidetud nii Orissaare vallavalitsuse kui Orissaare valla arvestusüksuse eelarvestrateegias. Vastavad arvud ja protsendid on toodud tabelites 6 ja 7.

9.Tundlikkusanalüüs

Baasstsenaarium:

Aluseks on võetud Orissaare valla arvestusüksuse eelarvestrateegias kajastatud stsenaarium.

Tabel 8.Tundlikkusanalüüsi baasstsenaarium

BAASSTSENAARIUM								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	2 047 667	2 145 864	2 060 507	2 093 946	2 125 732	2 158 430	2 244 767	2 334 558
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	2 001 884	2 100 064	2 014 207	2 046 946	2 078 432	2 110 630	2 195 055	2 282 857
Arvestusüksuse	1 781	1 908	1 933	1 935	1 936	1 936	2 014	2 094

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

põhitegevuse kulud	239	573	104	544	044	544	006	566
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	1 754 378	1 881 673	1 905 804	1 907 744	1 907 744	1 907 744	1 984 054	2 063 416
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-202 520	-1 020 320	-61 196	-42 677	-60 904	-67 000	-50 000	-50 000
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	-189 621	-1 007 320	-41 196	-17 677	-35 904	-47 000	-20 000	-20 000
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	266 427	237 291	127 403	158 402	189 688	221 886	230 761	239 992
KOV põhitegevuse tulem	247 505	218 391	108 403	139 202	170 688	202 886	211 001	219 441
Arvestusüksuse eelarvetulem	63 907	-783 029	66 207	115 725	128 784	154 886	180 761	189 992
KOV eelarvetulem	57 884	-788 929	67 207	121 525	134 784	155 886	191 001	199 441
Arvestusüksuse võlakohustused	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
<i>sh KOV võlakohustused</i>	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
Arvestusüksuse likviidne vara	127 506	73 059	21 959	16 221	22 078	52 563	101 915	161 107
<i>sh KOV likviidne vara</i>	114 282	53 935	3 835	3 897	15 754	47 239	106 831	175 472
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	22,7 %	57,8%	56,7 %	50,0 %	43,0 %	35,2 %	25,8 %	16,7 %
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemäär	1 640 114	1 465 296	1 236 304	1 256 368	1 275 439	1 331 316	1 384 569	1 439 951
KOV netovõlakoormuse määr	23,9 %	60,0%	58,9 %	51,8 %	44,3 %	36,3 %	26,2 %	16,4 %
KOV netovõlakoormuse ülemäär	1 526 582	1 351 896	1 208 524	1 228 168	1 247 059	1 266 378	1 317 033	1 369 714

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Järgnevas tabelis on hinnatud tulusid 2% väiksemaks.

Tabel 9. Sissetulekute kasv on võrreldes baasstsenaariumiga 2% väiksem

RISKISTSENAARIUM A - Sissetulekute väiksem kasv								
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2016. aastast kuni perioodi lõpuni 2% väiksem.								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	2 047 667	2 145 864	2 019 297	2 052 067	2 083 217	2 115 261	2 199 872	2 287 867
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	2 001 884	2 100 064	1 973 923	2 006 007	2 036 863	2 068 417	2 151 154	2 237 200
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	1 781 239	1 908 573	1 933 104	1 935 544	1 936 044	1 936 544	2 014 006	2 094 566
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	1 754 378	1 881 673	1 905 804	1 907 744	1 907 744	1 907 744	1 984 054	2 063 416
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-202 520	-1 020 320	-61 196	-42 677	-60 904	-67 000	-50 000	-50 000
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	-189 621	-1 007 320	-41 196	-17 677	-35 904	-47 000	-20 000	-20 000
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	266 427	237 291	86 193	116 523	147 173	178 717	185 866	193 301
KOV põhitegevuse tulem	247 505	218 391	68 119	98 263	129 119	160 673	167 100	173 784
Arvestusüksuse eelarvetulem	63 907	-783 029	24 997	73 846	86 269	111 717	135 866	143 301
KOV eelarvetulem	57 884	-788 929	26 923	80 586	93 215	113 673	147 100	153 784
Arvestusüksuse võlakohustused	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
<i>sh KOV võlakohustused</i>	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
Arvestusüksuse likviidne vara	127 506	66 134	-33 101	-85 431	-126 222	-138 906	-134 450	-121 949
<i>sh KOV likviidne vara</i>	114 282	47 010	-50 299	-95 889	-129 734	-140 462	-124 772	-101 787

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Arvestusüksuse netovõlakooormuse määr	22,7 %	58,2%	60,6 %	56,0 %	51,0 %	45,0 %	37,1 %	29,4 %
Arvestusüksuse netovõlakooormuse ülemmäär	1 598 564	1 423 746	1 211 578	1 231 240	1 249 930	1 269 157	1 319 923	1 372 720
KOV netovõlakooormuse määr	23,9 %	60,3%	62,8 %	57,8 %	52,4 %	46,1 %	37,5 %	29,1 %
KOV netovõlakooormuse ülemmäär	1 485 032	1 310 346	1 184 354	1 203 604	1 222 118	1 241 050	1 290 692	1 342 320

Järeldused stsenaariumist:

Orissaare valla ja ka Orissaare valla arvestusüksuse likviidne vara muutub negatiivseks, st. tekib vajadus kulude kärpimiseks 2016.aastast kuni eelarvestrateegia perioodi lõpuni.

Tabel 10. Sissetulekute kasv on võrreldes baasstsenaariumiga 5% väiksem

RISKISTSENAARIUM B - Sissetulekute väiksem kasv								
Võrreldes baasstsenaariumiga on elanike ehk maksumaksjate sissetulekute aastane kasv 2016. aastast kuni perioodi lõpuni 5% väiksem.								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	2 047 667	2 145 864	1 978 911	2 011 026	2 041 553	2 072 956	2 155 874	2 334 558
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	2 001 884	2 100 064	2 014 207	2 046 946	2 078 432	2 110 630	2 195 055	2 282 857
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	1 781 239	1 908 573	1 971 766	1 974 255	1 974 765	1 975 275	2 054 286	2 136 457
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	1 754 378	1 881 673	1 943 920	1 945 899	1 945 899	1 945 899	2 023 735	2 104 684
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-202 520	-1 020 320	-61 196	-42 677	-60 904	-67 000	-50 000	-50 000
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	-189 621	-1 007 320	-41 196	-17 677	-35 904	-47 000	-20 000	-20 000
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	266 427	237 291	7 145	36 771	66 788	97 681	101 589	198 101
KOV põhitegevuse tulem	247	218	70	101	132	164	171	178

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

	505	391	287	047	533	731	320	173
Arvestusüksuse eelarvetulem	63 907	-783 029	-54 051	-5 906	5 884	30 681	51 589	148 101
KOV eelarvetulem	57 884	-788 929	29 091	83 370	96 629	117 731	151 320	158 173
Arvestusüksuse võlakohustused	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
<i>sh KOV võlakohustused</i>	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
Arvestusüksuse likviidne vara	127 506	66 134	-112 149	-244 231	-365 408	-459 128	-538 949	-521 648
<i>sh KOV likviidne vara</i>	114 282	47 010	-48 131	-90 937	-121 368	-128 038	-108 128	-80 755
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	22,7 %	58,2%	65,8 %	65,0 %	63,8 %	61,3 %	56,6 %	45,9 %
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	1 598 564	1 423 746	1 187 347	1 206 615	1 224 932	1 243 774	1 293 525	1 400 735
KOV netovõlakoormuse määr	23,9 %	60,3%	61,5 %	56,4 %	50,9 %	44,6 %	36,0 %	27,6 %
KOV netovõlakoormuse ülemmäär	1 485 032	1 310 346	1 208 524	1 228 168	1 247 059	1 266 378	1 317 033	1 369 714

Järeldused stsenaariumist:

5% tulude langus mõjutab väga tugevalt nii Orissaare vallavalitsuse kui Orissaare vallavalitsuse arvestusüksuse majandustulemusi. Tabelist järeldub suur kulude kärpimisvajadus või lisatulude leidmise vajadus alates 2016.aastast.

Tabel 11. Intressimäär on tõusnud järsult 5% võrreldes tänase tasemega

RISKISTSENAARIUM C - Intressimäära suurenemine 5%								
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Arvestusüksuse põhitegevuse tulud	2 047 667	2 145 864	2 060 507	2 093 946	2 125 732	2 158 430	2 244 767	2 334 558
<i>sh KOV põhitegevuse tulud</i>	2 001	2 100	2 014	2 046	2 078	2 110	2 195	2 282

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

	884	064	207	946	432	630	055	857
Arvestusüksuse põhitegevuse kulud	1 781 239	1 908 573	1 959 390	1 959 345	1 957 322	1 955 281	2 030 254	2 108 186
<i>sh KOV põhitegevuse kulud</i>	1 754 378	1 881 673	1 932 090	1 931 545	1 929 022	1 926 481	2 000 302	2 077 036
Arvestusüksuse investeerimistegevus	-202 520	-1 020 320	-61 196	-42 677	-60 904	-67 000	-50 000	-50 000
<i>sh KOV investeerimistegevus</i>	-189 621	-1 007 320	-41 196	-17 677	-35 904	-47 000	-20 000	-20 000
Arvestusüksuse põhitegevuse tulem	266 427	237 291	101 117	134 601	168 410	203 149	214 513	226 371
KOV põhitegevuse tulem	247 505	218 391	82 117	115 401	149 410	184 149	194 753	205 821
Arvestusüksuse eelarvetulem	63 907	-783 029	39 921	91 924	107 506	136 149	164 513	176 371
KOV eelarvetulem	57 884	-788 929	40 921	97 724	113 506	137 149	174 753	185 821
Arvestusüksuse võlakohustused	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
<i>sh KOV võlakohustused</i>	592 645	1 314 302	1 190 070	1 063 894	936 833	812 432	681 022	550 222
Arvestusüksuse likviidne vara	127 506	73 059	<i>-11</i> <i>252</i>	<i>-45</i> <i>504</i>	<i>-65</i> <i>059</i>	<i>-53</i> <i>311</i>	<i>-20</i> <i>208</i>	25 364
<i>sh KOV likviidne vara</i>	114 282	53 935	<i>-29</i> <i>376</i>	<i>-57</i> <i>828</i>	<i>-71</i> <i>383</i>	<i>-58</i> <i>635</i>	<i>-15</i> <i>292</i>	39 729
Arvestusüksuse netovõlakoormuse määr	22,7%	57,8%	58,3 %	53,0 %	47,1 %	40,1 %	31,2 %	22,5 %
Arvestusüksuse netovõlakoormuse ülemmäär	1 640 114,0	1 423 746	1 236 304	1 256 368	1 275 439	1 295 058	1 346 860	1 400 735
KOV netovõlakoormuse määr	23,9%	60,0%	60,5 %	54,8 %	48,5 %	41,3 %	31,7 %	22,4 %
KOV netovõlakoormuse ülemmäär	1 526 582,0	1 310 346	1 208 524	1 228 168	1 247 059	1 266 378	1 317 033	1 369 714

Orissaare valla eelarvestrateegia 2016 -2019

Järeldused stsenaariumist:

Intressimäära tõus 5% mõjutab Orissaare vallavalitsuse ja Orissaare valla arvestusüksuse kulude tõusu alates aastast 2016 kuni eelarvestrateegia perioodi lõpuni ja sunnib tarvitusele võtma kokkuhoiumeetmeid.

10.Kokkuvõte

Orissaare valla eelarvestrateegias 2016 – 2019 on antud ülevaade Orissaare valla ja tema sõltuvate üksuste tuludest, kuludest, investeerimis- ja finantseerimistegevusest 2014.aastal, esitatud 2015.aasta loodetav eelarve täitmine ning koostatud prognoosid nelja eelseisva aasta kohta. Eelarve struktuur vastab kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses sätestatule.

Orissaare valla eelarve on pingeline, kuid võimaldab täita omavalitsusüksusele seadusega pandud kohustused. Investeerimistegevus on olnud kuni 2015.aastani väga aktiivne. Viimased suured investeeringud, mis suurendasid Orissaare valla laenukoormust, olid Orissaare Spordihoone ehitus, osalemine Muhu Hooldekeskuse rajamisel ja 2015.aastal lõppev Orissaare Gümnaasiumi rekonstrueerimisprojekt. Alates 2016.aastast peab vald põhilist rõhku panema laenukoormuse vähendamisele ja uutele investeeringutele omaosaluse leidmiseks põhitegevuse kulusid kokku hoidma.